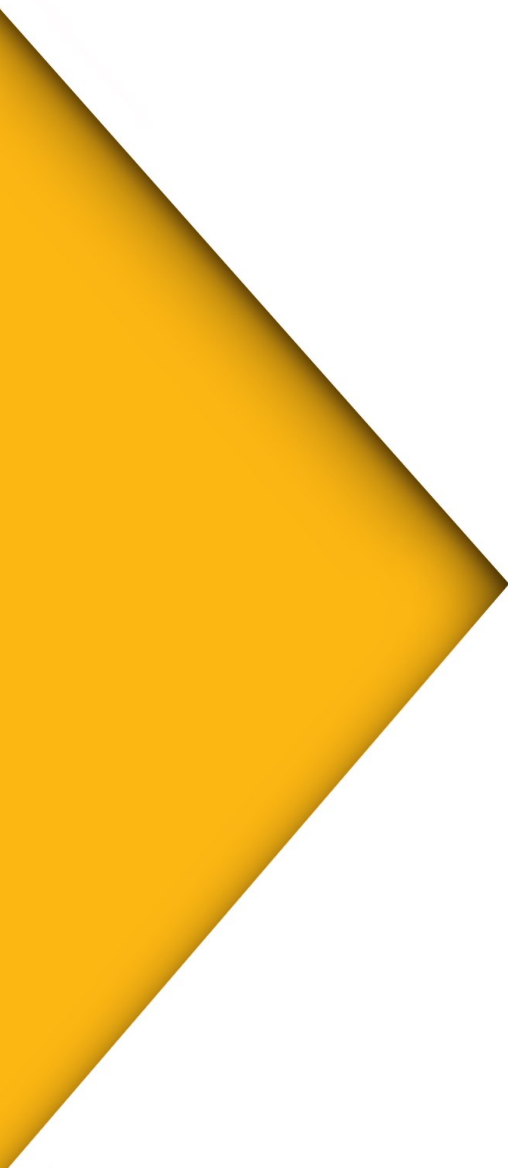

A large, solid yellow triangle is positioned on the left side of the page, pointing towards the right.

Polisi ail-ymchwilio IOPC

9 Gorffennaf 2025

Cynnwys

Cyflwyniad.....	1
Beth yw ail-ymchwiliad?	1
Dan ba amgylchiadau mae ail ymchwiliad yn berthnasol?.....	Error! Bookmark not defined.
Sut mae penderfyniad yn cael ei wneud?.....	3
Diffiniad o ddiffyg perthnasol a/ neu wybodaeth newydd bwysig	4
Casgliad diwedd ymchwiliad gwahanol o ran y diffiniad o ddisgyblaeth neu berfformiad.....	5

Cyflwyniad

Mae'r polisi hwn wedi'i ddatblygu i gynorthwyo Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu (IOPC) i benderfynu a oes angen ail-ymchwilio i achos a ddaeth i ben yn flaenorol.

Mae ail-ymchwilio i achosion a ddaeth i ben yn gofyn am ystyried yn ofalus yr ymchwiliad gwreiddiol ac unrhyw wybodaeth neu dystiolaeth newydd sydd wedi dod i'r amlwg ers i'r ymchwiliad gwreiddiol gael ei gwblhau. Rydyn ni'n cydnabod y gall fod yn amser heriol i'r sawl sydd dan sylw ac felly rhaid cael agwedd drylwyr wrth benderfynu ar ail-ymchwiliad a chadw penderfyniad o'r fath ar gyfer amgylchiadau y gellir yn amlwg ei gyfiawnhau.

Bydd penderfyniadau i ail-ymchwilio yn dibynnu ar ystod o ffactorau sy'n benodol i'r achos dan sylw. Mae'r polisi hwn yn nodi'r egwyddorion a'r gweithdrefnau a fydd yn cael eu dilyn wrth benderfynu a ddylid ail-ymchwilio, ochr yn ochr â'r ystyriaethau allweddol a fydd yn llywio'r broses o wneud penderfyniadau.

Beth yw ail-ymchwiliad?

O dan Adran 13B, Deddf Diwygio'r Heddlu 2002, mae gan IOPC y pŵer i ail-ymchwilio i gŵyn, mater ymddygiad neu farwolaeth neu fater o anaf difrifol lle mae'r Cyfarwyddwr Cyffredinol yn fodlon bod 'rhesymau diwrthdro' dros wneud hynny. Nid yw'r cynllun statudol yn rhoi unrhyw arweiniad pellach ynghylch pryd y gellid bodloni 'rhesymau diwrthdro'. Felly, er mwyn cynorthwyo penderfynwyr

IOPC i arfer y doethineb hwn yn briodol, lluniwyd y prawf trothwy canlynol¹.

Er mwyn dod o hyd i 'resymau diwrthdro' rhaid i'r penderfynwr yn IOPC fod yn fodlon yn ôl pwysau tebygolrwydd fod:

- A. yr ymchwiliad gwreiddiol yn ddiffygiol i'r graddau – oni bai am y diffyg - y byddai'r casgliad a wnaed ar ddiwedd yr ymchwiliad yn wahanol o ran disgyblaeth, perfformiad a/neu atgyfeirio at Wasanaeth Eryl y Goron,
- B. gwybodaeth newydd a phwysig gerbron sy'n gofyn am ymchwiliad pellach a fyddai, pe bai wedi bod ar gael, wedi arwain at gasgliad diwedd ymchwiliad gwahanol ar ddisgyblaeth, perfformiad a/neu atgyfeirio at Wasanaeth Eryl y Goron;
- C. angen ail-ymchwilio er budd y cyhoedd mewn perthynas â'r naill amod A neu B.

Ni ellir ac ni ddylid defnyddio'r pŵer i ail-ymchwilio yn unig er mwyn newid penderfyniad ar ôl cwblhau adroddiad yr ymchwiliad.

Os bydd penderfyniad i ail-ymchwilio, bydd yn arwain at gwblhau adroddiad ymchwiliad newydd a dogfen gwneud penderfyniadau.

Dan ba amgylchiadau mae ail-ymchwiliad yn berthnasol?

Mae'r pŵer i ail-ymchwilio ar gael pan fo adroddiad a gwblhawyd ar ymchwiliad cyfeiriedig neu annibynnol i gŵyn, mater ymddygiad cofnodadwy neu fater marwolaeth neu fater o anaf difrifol wedi'i anfon at y penderfynwr yn IOPC.

Gellir defnyddio'r pŵer o dan adran 13B ar gyfer pob ymchwiliad annibynnol a chyfeiriedig. Fodd bynnag, ni ellir defnyddio adran 13B i ail-ymchwilio i ymchwiliad a reolir.

Mae'n berthnasol i'r ymchwiliadau hyn pryd bynnag y gwnaed y gŵyn neu bryd bynnag y daeth y mater i sylw'r awdurdod priodol.

¹ Mae'r prawf trothwy wedi'i ail-lunio yn dilyn y dehongliad a roddwyd i'r prawf trothwy gwreiddiol a ymddangosodd yn y 'Re-investigation of an IOPC investigation policy January 2021' gan yr Uchel Lys yn achos **R (y Brenin ar gais Skelton) v Cyfarwyddwr Cyffredinol IOPC** [2024] EWHC 983 (Gweinyddol). Mae'r prawf trothwy wedi'i adolygu i ddarparu eglurder ystyr ac i sicrhau bod y trothwy ar gyfer ail-ymchwilio yn drothwy digon uchel i gyd-fynd yn briodol â'r prawf statudol o 'resymau diwrthdro'.

Ni fydd angen defnyddio'r pŵer hwn pan nad yw IOPC wedi cyflawni ei holl swyddogaethau o dan Ddeddf Diwygio'r Heddlu 2002 fel Hawl Dioddefwr i Adolygiad.

Gall cais Hawl Dioddefwyr i Adolygiad llwyddiannus effeithio ar y penderfyniadau ynghylch ymddygiad swyddog heddlu neu staff ond ni fydd o reidrwydd yn arwain at ail-ymchwiliad. Am ragor o wybodaeth, gweler ein polisi Hawl Dioddefwr i Adolygiad.

Sut mae penderfyniad yn cael ei wneud?

Ar ôl derbyn awgrym y gallai fod angen ail-ymchwiliad, bydd IOPC yn cynnal adolygiad i lywio penderfyniad ynghylch a yw'r prawf 'rheswm diwrthdro' wedi'i fodloni.

Gall awgrym o'r fath ddod i sylw IOPC mewn gwahanol ffyrdd, gan gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i dystiolaeth newydd yn dod i'r fei neu ddiffyg perthnasol posibl yn yr ymchwiliad, sy'n dod i'r fei trwy, neu yn dilyn hynny:

- Adroddiadau yn y cyfryngau
- Adolygiad mewnol IOPC
- Cwyn neu her i gyfraith gyhoeddus
- Cwest

Pan fydd adolygiad mewnol IOPC yn cael ei gynnal, ni fydd y ffaith bod yr adolygwr yn anghytuno â phenderfyniad neu ganlyniad o reidrwydd yn golygu bod y penderfyniad yn anghywir. Dylai'r adolygydd ganiatáu elfen o ddisgresiwn wrth asesu a oedd diffyg perthnasol yn yr ymchwiliad. Mae'n rhesymol disgwyl y gallai dau benderfynwr fod â barn wahanol, yn enwedig wrth gymryd rhan mewn penderfyniadau cymhleth sy'n cynnwys dadansoddi tystiolaeth helaeth. Dylid gofyn a oedd y penderfynwr gwreiddiol wedi ystyried yr holl faterion perthnasol ac wedi dod i benderfyniad rhesymol y gellir ei gyfiawnhau.

Gall cwest ymchwilio i'r un digwyddiad ag ymchwiliad IOPC ond, bydd gan gwest bwrpas gwahanol² ac fe glywir tystiolaeth ychwanegol mewn cwest, felly gall ddod i gasgliad gwahanol i ymchwiliad IOPC. Fodd bynnag, ni fydd casgliad gwahanol mewn cwest o reidrwydd yn golygu y bydd ail-ymchwiliad IOPC yn dilyn. Nid yw'r ymchwiliad gwreiddiol o reidrwydd yn ddiffygiol dim ond oherwydd bod cwest yn dod i gasgliad gwahanol, yn enwedig pan fydd penderfynwyr IOPC yn dod i'w casgliadau hwy trwy ddefnyddio cyfundrefn statudol wahanol ac at ddiben budd cyhoeddus gwahanol. Mewn rhai achosion, er bod casgliad y cwest yn wahanol, ni fydd yr ymchwiliad gwreiddiol yn ddiffygiol, ac ni fydd chwaith wybodaeth newydd bwysig yn cyfiawnhau ail-ymchwiliad. Bydd ystyriaeth ofalus yn cael ei rhoi i bob achos unigol.

Bydd y camau i'w cymryd mewn unrhyw adolygiad yn cael eu llywio gan faint a natur

² Pwrpas cwest yw nodi achos meddygol y farwolaeth, ac ateb pedwar cwestiwn statudol: pwy fu farw, pryd a ble y bu farw, a sut y gwnaethant farw – yn materion cysylltiedig erthygl 2 o Siarter Hawliau Dynol Ewrop, mae hyn yn cynnwys canfod dan ba amgylchiadau y bu i'r ymadawedig farw (gweler a.5 Ddeddf Crwneriaid a Chyfiawnder 2009)

y deunydd sydd angen ei archwilio.

Gall yr adolygiad ystyried – heb fod yn gyfyngedig i'r canlynol:

- difrifoldeb unrhyw honiadau yn yr ymchwiliad gwreiddiol
- cryfder, dibynadwyedd ac arwyddocâd y dystiolaeth neu wybodaeth newydd a'r rhesymau pam na chafodd ei hystyried yn yr ymchwiliad gwreiddiol
- i ba raddau y mae unrhyw ddiffyg a nodwyd yn debygol o fod wedi effeithio ar y casgliad a wnaed ar ddiwedd yr ymchwiliad o ran mesurau disgyblu a pherfformiad a/neu atgyfeirio at Wasanaeth Erlyn y Goron.

Bydd yr amser a gymer i gwblhau adolygiad yn dibynnu ar amgylchiadau'r achos. Er enghraifft, gall croesgyfeirio deunydd o'r ymchwiliad IOPC blaenorol â thystiolaeth a/neu ddeunydd newydd gymryd mwy o amser yn ôl maint a chyfanswm y deunydd. Bydd IOPC yn diweddarau rhanddeiliaid perthnasol ar amserlenni yn ystod y broses adolygu.

Ar ôl dod â'r adolygiad i ben, bydd IOPC yn dod i benderfyniad dros dro. Bydd y penderfyniad yn darparu manylion am y rhesymau dros y penderfyniad.

Bydd hyn wedyn yn cael ei ddosbarthu i'r rhanddeiliaid perthnasol a'r partïon â buddiant. Yna, bydd gan y rhanddeiliaid 14 diwrnod, fel rheol, i gyflwyno sylwadau ar y penderfyniad dros dro.

Yn dilyn y sylwadau, bydd IOPC yn gwneud penderfyniadau ac yn trosglwyddo'r canlyniad i bartïon â buddiant.

Diffiniad o ddiffyg perthnasol/ neu wybodaeth newydd bwysig

Nid yw diffyg perthnasol yn ei gwneud hi'n ofynnol i'r ymchwiliad fod mor ddiffygiol fel ei fod yn arwain at sail ar gyfer adolygiad barnwrol. Fodd bynnag, rhaid penderfynu bod y diffyg perthnasol mor arwyddocaol fel y byddai wedi arwain at gasgliad gwahanol ar ddiwedd yr ymchwiliad ar ddisgyblaeth, perfformiad a/neu atgyfeiriad i Wasanaeth Erlyn y Goron. Er enghraifft, gallai hyn fod yn fethiant i ystyried tystiolaeth berthnasol yn briodol a/neu roi pwysau gormodol ar dystiolaeth amherthnasol.

Rhaid i wybodaeth newydd bwysig fod yn rhywbeth a fyddai, pe bai'n hysbys ar y pryd, yn ôl pwysau tebygolrwydd fod wedi arwain at gasgliad gwahanol ar ddisgyblaeth, perfformiad a/ neu atgyfeirio at Wasanaeth Erlyn y Goron. Mae hyn yn debygol o fod yn dystiolaeth fideo neu sain nad yw ar gael i IOPC yn ystod ein hymchwiliad ond gall gynnwys tystiolaeth arall fel adroddiadau tystion

ychwanegol a roddwyd i achosion cwest ar ôl casgliad i ymchwiliad IOPC.

Casgliad diwedd ymchwiliad gwahanol o ran y diffiniad o ddisgyblaeth neu berfformiad

Er budd y cyhoedd, bydd ail-ymchwiliad fel arfer yn ofynnol ac felly'n mynd rhagddo, dim ond os, yn ôl pwysau tebygolrwydd, y bydd yn arwain at gasgliad gwahanol.

Ar gyfer amod A, rhaid i'r diffyg perthnasol fod yn ddigon arwyddocaol fel y byddai'r ymchwiliad yn debygol o fod wedi arwain at gamymddwyn difrifol, analluogrwydd difrifol, neu gamymddwyn a allai arwain at ddiswyddiad.

Ar gyfer amod B, rhaid i'r wybodaeth newydd fod yn ddigon arwyddocaol fel y byddai'n debygol o arwain at gamymddwyn difrifol, anghymwysra difrifol, neu gamymddwyn a allai arwain at ddiswyddiad.

Mae'n annhebygol y byddai budd y cyhoedd yn cael ei wasanaethu orau trwy gynnal ail-ymchwiliad sy'n debygol o arwain at ganlyniad o gamymddwyn ar lefel isel yn unig. Bydd hyn yn dibynnu ar amgylchiadau'r achos yn ogystal â hanes camymddwyn y swyddogion a'r staff.

I ddysgu mwy am ein gwaith neu i ofyn am yr adroddiad hwn mewn fformat arall, gallwch gysylltu â ni mewn nifer o ffyrdd:

Independent Office for Police Conduct (IOPC)
10 South Colonnade Canary Wharf London E14 4PU
Ffôn: 0300 020 0096
E-bost: enquiries@policeconduct.gov.uk
Gwefan: www.policeconduct.gov.uk
Testun: 18001 020 8104 1220

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn y Gymraeg, ni fydd oedi wrth ymateb

